voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 10 februari 2022

Onderwerp	Intentieverklaring met provincie Overijssel: Openbare mobiliteit
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder	W. Dogger/D. de Jong
Informant	M Oving
Afdeling	Leefomgeving en Mobiliteit
Telefoon	06 46037666
Email	m.oving@zwolle.nl
Bijlagen	1. intentieverklaring openbare mobiliteit

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het besluit van het College betreffende de ondertekening van de intentieovereenkomst openbare mobiliteit met de provincie Overijssel.

Datum 08 februari 2022

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het verplaatsen van personen (mobiliteit) ondergaat een transitie, net als vele andere beleidsterreinen (klimaat, ruimte ed.). Deze mobiliteitstransitie heeft onder andere de volgende oorzaken:

- Reizigers maken andere vervoerskeuzes dan voorheen (mede ingegeven door de pandemie);
- De capaciteit van vervoersstromen wordt onvoldoende benut; bussen rijden vrijwel leeg rond in sommige gebieden en/of op sommige tijden;
- De druk op het WMO-vervoer en leerlingenvervoer neemt toe door een toenemend aantal reizigers (en daardoor significant hogere kosten) en minder beschikbaar personeel bij de vervoerder door krapte op de arbeidsmarkt.

Het gevolg van het rondrijden van (nagenoeg) lege bussen is dat vervoerders zich meer richten op snelle -en hoogfrequente lijnen en in de toekomst grootschalige overstappunten (mobihubs). Onrendabele lijnen staan verder onder druk. Dit effect wordt nog versterkt doordat vervoerders opbrengstverantwoordelijk zijn.

In 2021 hebben we gezien dat het (onverwacht) saneren van stadsdiensten (Aa Landen en Holtenbroek) tot veel commotie leidde onder de bewoners, omdat sommigen van hen afhankelijk zijn van vervoer per bus in hun dagelijkse mobiliteit. Als gemeente Zwolle vinden we het belangrijk dat alle inwoners mee kunnen doen in de maatschappij en ook een geschikte vorm van vervoer hebben: inclusie. Wij hebben dan ook sterk geageerd tegen de opheffing met als gevolg dat de buslijnen weer terugkwamen. Maar dit is -zoals destijds ook al was aangekondigd- helaas en naar verwachting geen structurele oplossing.

De afgelopen maanden zijn we met de provincie Overijssel in gesprek geweest hoe we de inwoners van ‘onrendabele OV-lijnen en gebieden’ toch mobiel kunnen houden. Als gemeente beseffen we natuurlijk ook wel dat het rondrijden van nagenoeg lege bussen geen duurzame oplossing is. En daarnaast willen we ook graag een integratie van OV en doelgroepenvervoer nader onderzoeken. In het licht van voorgaande en de mobiliteitstransitie introduceren we daarom een nieuw begrip: openbare mobiliteit. Openbare mobiliteit betreft een mix van OV, doelgroepenvervoer, vrijwilligersvervoer en deelmobiliteit, afhankelijk van de reizigersbehoefte.

Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor (openbare) mobiliteit in onze stad hebben we een intentieovereenkomst openbare mobiliteit bestuurlijk ondertekend.

Kernboodschap

Het huidige systeem OV/doelgroepen vervoer is op de middellange termijn niet meer houdbaar. De provincie besteedt het OV op dit moment opnieuw aan voor een periode van 13 jaar. In de eisen heeft de provincie gesteld dat de vervoerder in het eerste jaar (vanaf december 2022) alle stadsdiensthaltes moet blijven aandoen. Maar daarna heeft de vervoerder de vrijheid om de (stadsdienst)lijnvoering naar eigen inzichten vorm te geven.

Verder staat het doelgroepenvervoer onder druk (te weinig personeel, steeds meer reizigers, toenemende kosten).

Om straks de antwoorden te hebben op voorgaande ontwikkelingen, starten we nu een proces met als doel om alle inwoners van Zwolle mobiel te houden (inclusie) door nieuwe vormen van vervoer te onderzoeken (denk aan vrijwilligersvervoer, deelmobiliteit). Dit betreft een gezamenlijk proces van provincie en gemeente, omdat we als beide partijen een verantwoordelijkheid hebben in de mobiliteit van onze inwoners. We kiezen hierbij voor een gebiedsgerichte aanpak.

Consequenties
Het ondertekenen van de intentieovereenkomst is feitelijk een samenwerkingsovereenkomst tussen provincie en gemeente op het gebied van openbare mobiliteit. Wij zien de intentie als een overeenkomst om tot oplossingsrichtingen te komen. We dwingen daarin niets af en leggen elkaar geen sancties op. Pas als de oplossingsrichtingen in beeld zijn gebracht, gaan provincie en gemeente met elkaar in gesprek over verantwoordelijkheden en kosten.

Financiën
Met het ondertekenen en uitvoeren van de intentieovereenkomst zijn in de onderzoeksfase geen inzet van financiële middelen gemoeid. In het uitvoeringsplan dat we opstellen, worden wel financiële consequenties beschreven.

Communicatie
De ondertekening van de intentieovereenkomst is actief gedeeld met de media.

We starten een communicatietraject op voor en met onze inwoners en belanghebbenden/stakeholders. Enerzijds om van hen te horen welke knelpunten er nu zijn en welke oplossingsrichtingen zij als kansrijk zien. Anderzijds om begrip te kweken voor het proces dat we uitvoeren.

Het proces bestaat uit drie onderdelen:

1. Het Nationaal Ouderenfonds gaat in opdracht van ons en samen met ons een aantal mobiliteitscafe’s organiseren, waar we met de inwoners van Zwolle in gesprek gaan.
2. We gaan in gesprek met een aantal stakeholders als ouderenbond, toegankelijk Zwolle, participatieraad, seniorenraad en een bewonerscollectief*
3. We gaan in gesprek met twee of drie (nader te bepalen) wijken

* We vinden het belangrijk om de bewoners van Aa Landen, Holtenbroek en Zwolle Zuid (het zogenaamde bewonerscollectief) te betrekken in het proces. Dit bewonerscollectief was ook nauw betrokken bij de vorige concessie.

Vervolg
In april 2022 wordt de vervoerder voor het concessiegebied IJssel- Vecht bekend gemaakt. Wij zullen de vervoerder uitnodigen om een toelichting te geven op het vervoersplan van onze gemeente in uw raad.

De komende maanden halen we informatie op bij stakeholders en belanghebbenden, we doen inzichten op van methoden die elders goed werken en gaan daarna ook het gesprek aan met uw raad. Pas na bestuurlijke consensus tussen provincie Overijssel en gemeente Zwolle over de oplossing en het totale plaatje, is de volgende stap dit verder uit te werken in een uitvoeringsplan.

Het uitvoeringsplan is naar verwachting rond de zomer van 2022 gereed en zal bestuurlijk tussen partijen worden besproken.

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer